

**แนวทางการสร้างรายได้จากการดำเนินงานของ
คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล**
**Generating Income from the Operations of Faculty of
Environment and Resource Science Mahidol University**

จิตรภรณ์ อังภิวัดน์ศรานนท์^{1*} และ ยูพา วิระยาลัย²
Jitraporn Ungpivatsaranon^{1*} and Yupha Wirayalai²

Corresponding author email: jitraporn.ung@gmail.com

(Received: February 12, 2023 Revised: April 25, 2023 Accepted: May 26, 2023)

บทคัดย่อ

บทความทางวิชาการฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวทางการสร้างรายได้จากการดำเนินงานของคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล ประกอบด้วยเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินอื่นที่รัฐบาลจัดสรรให้ และทรัพย์สินซึ่งมีผู้ถือสิทธิ์ รายได้หรือผลประโยชน์จากกองทุนที่จัดตั้งขึ้นและการให้กู้ยืมเงินค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน เบี้ยปรับและค่าบริการต่าง ๆ การนำผลการค้นคว้าวิจัยไปหาผลประโยชน์รวมทั้งการใช้ที่ราชพัสดุ เงินอุดหนุนการวิจัยและจากการบริการวิชาการ ซึ่งการพัฒนารายได้ในส่วนของการบริการศึกษา/วิจัย/สำรวจ ควรทำในลักษณะเป็นโครงการให้เพิ่มมากขึ้นเพราะการขยายตลาดในส่วนนี้ยังทำได้อีกมากและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นให้ความสำคัญกับการจัดการรายได้จากทุกส่วนให้มากขึ้นและเร่งแก้ไขปัญหาและการดำเนินการในการจัดการรายได้จากบริการวิชาการที่ลดลงอย่างต่อเนื่องจากคู่แข่งที่มีจำนวนมากขึ้นการใช้กลยุทธ์ทางการคลังกับรายได้จากการวิจัย การลงทุน การบริหารสินทรัพย์ ค่าเช่า ค่าบำรุงอาคาร สถานที่ที่ควรมีการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นควรมีการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ทางการตลาดด้วยกลยุทธ์ Digital marketing และการสร้างภาพลักษณ์ของคณะฯ ให้ดีขึ้น เพราะจะมีผลต่อรายได้จากการรับบริจาคที่จะมากขึ้นไปด้วย และให้ความสำคัญกับการจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร เพื่อให้ได้ราคามากที่สุด ซึ่งจะเป็นการสร้างรายได้เป็นอย่างดี ที่สำคัญในการทำให้บรรลุเป้าหมายจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เข้ามามีส่วนในการสร้างรายได้ อย่างมีประสิทธิภาพและควรเสริมสร้างแรงจูงใจให้เกิดความกระตือรือร้นอยู่เสมอ ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายได้อย่างยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: การสร้างรายได้ การดำเนินงาน คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล

¹² นักวิชาการเงินและบัญชี คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Finance and Accounting Scholar Faculty of Environment

ABSTRACT

This academic article aims to study generating income from the operations of the Faculty of Environment and Resource Studies, Mahidol University consists of general subsidies and other government grants, income as donation of money and property or benefits from established funds, lending, fees, dues, compensation, penalties and service charges, utilization of research findings for benefit Including the use of state properties grants for research and academic services. The development of income in the area of education / research / survey services should be worked in project type because this section could be expanded the market. There are not only pay more attention to generating more income from all parts, but also solve problems and action in generating income from academic services that are steady decreased from an increasing number of competitors. The faculty should manage fiscal strategies to revenue from research, investment, asset management, rent, building maintenance are more effectively. Moreover, The faculty should do more advertising, marketing public relations with digital marketing strategies and development positive image of the Faculty. As a result, it will increase more income from donations. Moreover, The faculty can make a best price by focusing on fixed assets dealing that will generate income as well. Staff development and making motivation are important for generating income that will be sustainable benefit for all stakeholders in the future.

Keywords: Generating Income, The Operations, Faculty of Environment and Resource Science Mahidol University

บทนำ

มหิตลเป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่เป็นสถาบันศึกษาชั้นสูงในกำกับของรัฐบาลมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมประยุกต์ และพัฒนาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน การวิจัย พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา ความมีเสรีภาพและความเป็นเลิศทางวิชาการควบคู่ไปกับคุณธรรมและจริยธรรม มาตรฐานและคุณภาพทางวิชาการ อันเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ความโปร่งใส ความถูกต้อง การตรวจสอบได้และความรับผิดชอบต่อรัฐและสังคม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการและการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในมหาวิทยาลัย (คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์, 2565) ปัจจุบันการดำเนินงานมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพเศรษฐกิจและสังคม ทั้งที่มาจากการแข่งขันมากขึ้นของสถาบันอุดมศึกษา สถานการณ์จากวิกฤติโรคระบาดไวรัสโควิด 19 เสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาลที่มาจากปัญหาคอร์รัปชั่น สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำทั่วโลก สงครามการค้าและสงครามระดับภูมิภาคที่เกิดขึ้นทั่วโลก ซึ่งในแต่ละด้านต่างมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทั้งหมด มีอิทธิพลเป็นพลังผลักดัน

ซึ่งกันและกัน ได้ส่งผลกระทบต่อรายได้ของคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ จำนวนนักศึกษาและการว่าจ้างบริการทางวิชาการ (Kalomo & Chama-Chiliba, 2022) โดยนโยบายการหารายได้ให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นตามแผนงบประมาณ แผนปฏิบัติการที่ตั้งไว้ไม่เป็นไปตามเป้าหมายเนื่องจากสถานการณ์โรคระบาด (COVID-19) ทำให้ต้องงดภาระกิจการวิจัย บริการวิชาการและการจัดเก็บเงินรายได้ค่าเช่าพื้นที่ซึ่งส่งผลให้มีรายได้ในพันธกิจนี้ลดลงในส่วนของสินทรัพย์ (อาคารและอุปกรณ์) จำนวนมากทั้งอาคารสำนักงาน ห้องปฏิบัติงาน ศูนย์วิจัยและฝึกอบรม ห้องประชุม ห้องสวัสดิการ ห้องกีฬา ห้องดนตรี สโมสรนักศึกษา ห้องเรียน ห้องสมุด ที่มีค่าเสื่อมราคาสูงแต่ไม่สามารถหาประโยชน์ได้และเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงจึงต้องมีการวางแผนและตัดสินใจสถานการณ์ในอนาคต (Murage & Onyuma, 2015) การสร้างรายได้จากการดำเนินงานให้ได้เพิ่มมากขึ้นซึ่งจะต้องมีการปรับตัวในการบริหารจัดการรายได้ ให้สมดุลกับการใช้ขับเคลื่อนงานให้ดำเนินจนบรรลุผลสำเร็จต่อไปได้ (สงกาล บุตณู, 2561)

คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ เป็นสถาบันการศึกษาที่มีการบูรณาการการเรียนการสอน การวิจัยและการบริการวิชาการ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรของประเทศ โดยเริ่มดำเนินการในรูปแบบของ “โครงการการศึกษาและวิจัยสิ่งแวดล้อม” ซึ่ง รศ.ดร.นาถ ตันตวิรุฬห์ เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2516 โดยสถานที่ตั้งอยู่ ณ ตึก 72 ปี โรงพยาบาลศิริราช ต่อมาในปี พ.ศ. 2521 ได้รับการสถาปนาเป็นคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ และได้ย้ายสถานที่ตั้งมาอยู่ที่มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 จนถึงปัจจุบัน และในปี พ.ศ. 2557 ได้มีการจัดตั้งศูนย์การศึกษาวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อการจัดการลุ่มน้ำอย่างบูรณาการในพื้นที่ภาคเหนือ จังหวัดลำปาง เพื่อเปิดการเรียนการสอนในระดับมหาบัณฑิตทางด้านเทคโนโลยี การบริหารสิ่งแวดล้อม ในปี พ.ศ.2521 คณะฯ ได้ให้บริการด้านการศึกษา วิจัย ฝึกอบรม และการบริการวิชาการ ทางด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และนานาชาติ (คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์, 2564) และในปีการศึกษา 2546 คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มีการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีจนถึงปริญญาเอก ทั้งนี้ คณะได้รับการรับรองมาตรฐานสากลด้านสิ่งแวดล้อม อันประกอบไปด้วย มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001: 2015) มาตรฐานระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (ISO 45001: 2018) มาตรฐานข้อกำหนดทั่วไปว่าด้วยความสามารถของห้องปฏิบัติการทดสอบและสอบเทียบ (ISO/IEC 17025:2005) และ มาตรฐานตามโครงการยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยห้องปฏิบัติการวิจัยในประเทศไทย (ESPREL) (มหาวิทยาลัยมหิดล, 2564)

คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดลได้มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ในปี พ.ศ. 2562-2564 ไว้ ประกอบด้วย 1) การสร้างความเป็นเลิศด้านการวิจัย นวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา บริการวิชาการสิ่งแวดล้อม สร้างการบริหารองค์การอย่างยั่งยืน ซึ่งจะเห็นได้ว่าการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวทางคณะต้องมีการบริหารจัดการทางด้านการคลังที่มาจากผลการดำเนินงานนำมาสู่การสร้างรายได้ที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ได้ในจำนวนที่เพียงพอตามประเภทและข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ประกอบด้วย 1) เงินอุดหนุนทั่วไปและเงินอื่นที่รัฐบาลจัดสรรให้ 2) เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่มหาวิทยาลัย

3) เงินกองทุนที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นและรายได้หรือผลประโยชน์จากกองทุนดังกล่าว 4) รายได้หรือผลประโยชน์จากกองทุนที่มหาวิทยาลัยจัดตั้งขึ้น 5) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน เบี้ยปรับและค่าบริการต่าง ๆ 6) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการให้กู้ยืมเงิน โดยมีการค้ำประกันด้วยบุคคลและหรือนิติบุคคลหรือนำทรัพย์สินมาเป็นหลักประกัน 7) รายได้จากการลงทุนหรือร่วมลงทุน 8) การลงทุนและการบริหารเงินรายได้ 9) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ที่ราชพัสดุหรือจากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย 10) เงินอุดหนุนการวิจัย 11) เงินและผลประโยชน์ที่ได้รับจากการบริการวิชาการ การวิจัยและการนำทรัพย์สินทางปัญญาและ 12) รายได้หรือผลประโยชน์อื่น ๆ นำไปเปรียบเทียบกับวิเคราะห์ถึงแนวโน้มที่เป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งรายได้เหล่านั้นให้ได้มากที่สุดทำให้การบริหารจัดการการคลังและการเงินมีความยั่งยืน มีเสถียรภาพที่มั่นคง (สำนักงานประมาณ, สำนักนายกรัฐมนตรี, 2564; รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2551; Afiye, 2015)

จากความสำคัญดังกล่าวมาแล้ว ผู้เขียนจึงมีความประสงค์ที่จะนำเสนอแนวทางในการสร้างรายได้จากการดำเนินงานของคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดลตามแผนการปฏิบัติงานตามระบบบริหารการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์นโยบายที่สำคัญของมหาวิทยาลัยมหิดลซึ่งเป็นหน่วยงานสำคัญที่นำไปสู่การขับเคลื่อนในเชิงนโยบายแห่งชาติของรัฐบาลที่จะทำให้ผู้มาใช้บริการทางวิชาการ มีคุณภาพชีวิตที่ดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้เป็นรูปธรรม ภายใต้กรอบแนวทางการพัฒนาระดับโลก ที่จะสร้างประโยชน์ รวมทั้งส่งผลดีต่อครอบครัว ชุมชน สังคม เศรษฐกิจและประเทศชาติต่อไป

การดำเนินงานทางด้านรายได้จากการดำเนินงานของคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดล (2565) อธิบายว่าการสร้างรายได้จากการดำเนินงาน หมายถึง เงินที่คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดลได้รับจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ 1) รายได้จากการจัดการศึกษา หมายถึง เงินที่ได้จากค่าสมัครคัดเลือกนักศึกษาและการจัดการศึกษาของคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 2) รายได้จากการให้บริการวิชาการ หมายถึง เงินที่ได้จากการจัดฝึกอบรม สัมมนา ประชุม การขายหนังสือและการบริการเครื่องมือ/อุปกรณ์การศึกษา 3) รายได้จากการวิจัย หมายถึง เงินที่ได้จากเงินอุดหนุนวิจัยภายนอก ค่าธรรมเนียมจริยธรรมการวิจัยและเงินอุดหนุนวิจัยรับจัดสรร 4) รายได้จากการลงทุน หมายถึง เงินที่ได้จากดอกเบี้ยรับและเงินจากการลงทุนที่เป็นผลประโยชน์จากการบริหารเงินรายได้ เงินปันผลจากกองทุนมหาวิทยาลัย ส่วนปรับปรุงรายได้ดอกผลและดอกเบี้ยรับจากเงินฝากธนาคาร 5) รายได้จากการบริหารสินทรัพย์ หมายถึง เงินที่ได้รับจากค่าเช่า ค่าบำรุงอาคารและสถานที่ 6) รายได้จากการดำเนินงานอื่น หมายถึง เงินที่ได้รับจากค่าปรับ ค่าบำรุงสาธารณูปโภค ส่วนลดรับ เงินเบ็ดเตล็ดอื่น เงินงบประมาณเหลือจ่าย เงินที่ไม่ทราบแหล่งที่มาและเงินอื่น ๆ 7) รายได้จากการดำเนินงานระหว่างกัน หมายถึง เงินที่ได้รับจากค่าธรรมเนียมการศึกษารับจัดสรรระหว่างกัน ค่าบำรุงการศึกษา ค่าบำรุงวิชาการ การฝึกอบรม สัมมนา ประชุมระหว่างกัน การขาย ค่าใช้สอย เงินอุดหนุนรับระหว่างส่วนงาน ค่าเช่า ค่าบำรุงอาคารและสถานที่ ซึ่งเป็นเงินที่ได้รับจัดสรรระหว่างกัน (คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์, 2564)

1. ด้านการเรียนการสอน การวิจัยและบริการทางวิชาการ

ด้านการเรียนการสอน มีจุดแข็ง ได้แก่ 1) การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ทำให้หลักสูตรมีความทันสมัยต่อสถานการณ์สิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐทั้งทางด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและผู้สนใจเข้าศึกษาต่อ 2) การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบทางเลือกสำหรับบุคคลภายนอก อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวทางการสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเช่น การเปิดรายวิชาใน MAP-C ส่วนจุดอ่อน ได้แก่ 1) การปรับลดงบประมาณแผ่นดินอย่างต่อเนื่องทุกปี ทำให้เกิดข้อจำกัดในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ 2) ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID 19) ทำให้ทุนอุดหนุนการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาทั้งจากภาครัฐและเอกชนจำกัดรวมทั้งอาจเกิดอุปสรรคทางการเงินในการตัดสินใจการศึกษาต่อ

ด้านการวิจัยและบริการทางวิชาการ จุดแข็ง ได้แก่ 1) มีบุคลากรสายวิชาการทั้งนักวิจัยอาวุโสและนักวิจัยรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาทางด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรที่หลากหลาย 2) มีการจัดกลุ่มวิจัยทำให้การบริหารงานในภาพรวมมีความชัดเจนถูกต้องเหมาะสม ครอบคลุมประเด็นสำคัญทางด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร ส่วนจุดอ่อน ได้แก่ 1) บุคลากรสายวิชาการมีผลงานวิจัยที่เกิดเป็นนวัตกรรมหรือทรัพย์สินทางปัญญาค่อนข้างน้อย 2) งานวิจัยเฉพาะทางยังขึ้นอยู่กับตัวบุคคล จึงมีโอกาสสูญหายหรือขาดความต่อเนื่องเมื่อบุคลากรท่านนั้นเกษียณอายุงาน 3) บุคลากรสายวิชาการมีความเชี่ยวชาญหลากหลายสาขาถึงแม้ว่าจะมีการจัดกลุ่มวิจัยแต่ยังไม่มีการทำงานวิจัยร่วมกันเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างชัดเจนและทันสถานการณ์ 4) งบประมาณและเงื่อนไขในการดำเนินงานวิจัยซึ่งกำหนดโดยมหาวิทยาลัยมีความยุ่งยาก เข้มงวด และไม่ยืดหยุ่น ทำให้เกิดความล่าช้าและเป็นข้อจำกัดในการแข่งขันในการขอรับการสนับสนุนจากแหล่งทุนต่าง ๆ 5) ขาดระบบและเครื่องมือในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และความเสี่ยงที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน (มหาวิทยาลัยมหิดล, 2565; สำนักงบประมาณ, สำนักนายกรัฐมนตรี, 2564)

2. แนวทางในการดำเนินการจัดหารายได้ของมหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณาจากกรอบในเรื่องรายได้ “รายได้” ที่มหาวิทยาลัยได้รับ และจัดเก็บไว้ เพื่อการบริหารงานด้วยตนเองโดยไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน ซึ่งทุกมหาวิทยาลัยมีรายได้ในส่วนนี้เป็น 11 รายได้หลักของ “รายได้พิเศษของมหาวิทยาลัย” โดยไม่ต้องนำส่งคลังอยู่แล้ว และยกเว้นไม่กล่าวถึงรายได้ปลีกย่อยอื่น ๆ ที่เป็นรายได้ “ดั้งเดิม” ของมหาวิทยาลัย เช่น ค่าธรรมเนียมการใช้สถานที่แล้ว อาจจำแนกการดำเนินการที่มีลักษณะเป็นการจัดหารายได้ของมหาวิทยาลัยที่อยู่ภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (สำนักงบประมาณ, สำนักนายกรัฐมนตรี, 2564)

1) การดำเนินงานด้านจัดการเรียนการสอน

กิจกรรมที่มีลักษณะเป็นการจัดการเรียนการสอนอันเป็นแหล่งที่มาของรายได้ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรเพื่อรับปริญญาหรือประกาศนียบัตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัย โดยมีการดำเนินการในกิจกรรมประเภทนี้ในหลายระดับตั้งแต่ชั้นปริญญาตรี ชั้นประกาศนียบัตรบัณฑิตและในระดับปริญญาโทและเอก ทั้งการจัดการเรียนการสอนทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษกับทั้งมีการดำเนินกิจกรรมเหล่านี้ ทั้งในภาคกลางวันและในภาคค่ำ ซึ่งในปัจจุบันมีคู่แข่งเป็นจำนวนมากทั้งที่เป็นมหาวิทยาลัยภายในประเทศและของต่างประเทศที่เข้ามาเปิดวิทยาเขตในประเทศไทย ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำอย่างมาก ได้ส่งผลให้จำนวนผู้สมัครใหม่เข้ารับการศึกษาลดลงไปอย่างมาก แต่ก็เป็นที่คาดหมายได้ว่าในอนาคตสถานการณ์ในเรื่องนี้น่าจะดีขึ้นตามลำดับ (มหาวิทยาลัยมหิดล, 2564; Mahmud, Susilowati, Anisykurtillah & Sari, 2023)

2) การดำเนินการด้านการวิจัยและให้คำปรึกษาทางวิชาการ

การดำเนินการในเรื่องการจัดการวิจัยและให้บริการทางวิชาการเป็นกิจกรรมที่มีผลเป็นการหารายได้ให้แก่มหาวิทยาลัยที่มีการริเริ่มดำเนินการค่อนข้างช้าในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ เนื่องจากมหาวิทยาลัยได้สนับสนุนให้อาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัยเข้ารับทำงานวิจัยและให้คำปรึกษาทางวิชาการในลักษณะงานวิจัยส่วนบุคคลและในฐานะที่ปรึกษาของหน่วยงานต่าง ๆ ในลักษณะการดำเนินงานส่วนบุคคลโดยได้มีการจัดระบบการสนับสนุนรองรับและอำนวยความสะดวกในกิจกรรมประเภทนี้มาเป็นเวลานาน ทั้ง ๆ ที่บุคลากรของมหาวิทยาลัยจำนวนมากเป็นบุคลากรที่มีศักยภาพในทางวิชาการและการค้นคว้าวิจัยในระดับสูง และได้รับการยอมรับในวงกว้างในหลายสาขาวิชาการและมีความเหมาะสมสำหรับงานวิจัยในศาสตร์ต่าง ๆ เป็นอย่างยิ่งจนปรากฏผลงานวิจัยจำนวนมากที่สร้างขึ้นโดยนักวิจัยที่เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยเหล่านี้ในลักษณะผลงานวิจัยส่วนบุคคล ความพยายามในการริเริ่มจัดตั้งองค์กรกลางขึ้นเป็นศูนย์กลางในการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นภายใต้ชื่อของโครงการต่าง ๆ ซึ่งจะมีฐานะเป็นหน่วยงานของมหาวิทยาลัยที่มีสถานะในระดับเดียวกันกับคณะ สำนัก สถาบัน ที่มีอยู่แล้วโดยการจัดตั้งทำโดยระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยซึ่งประสงค์จะให้หน่วยงานนี้เป็นหน่วยงานของมหาวิทยาลัยที่มีระบบบริหารที่เป็นอิสระไม่อยู่ภายใต้การบงการ เหตุผลสำคัญที่ทำให้ต้องมีหน่วยงานกลางที่จะรองรับงานวิจัยของมหาวิทยาลัยขึ้นเป็นประเด็นที่เกิดจากปัญหาในทางกฎหมายและปัญหาเกี่ยวกับสภาพในทางเทคนิคของการบริหารงานวิจัยต่าง ๆ (สำนักงบประมาณ, สำนักนายกรัฐมนตรี, 2561) โดยแท้กล่าวคือในทางกฎหมาย องค์การผู้ให้ทุนการวิจัยมักมีเงื่อนไขที่จะต้องมีส่วนผู้สัญญาที่รับผิดชอบงานวิจัยที่เป็นนิติบุคคล หรือที่มีสถานะเป็นส่วนราชการเพื่อความมั่นคงในเรื่องความรับผิดชอบต่อผลสำเร็จของงานวิจัย ประกอบกับงานวิจัยจำนวนไม่น้อย โดยเฉพาะงานวิจัยที่มาจากกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ที่ไม่มีวัตถุประสงค์โดยตรงในด้านการสนับสนุนการวิจัย ซึ่งมักมีเงื่อนไขในเรื่องการวางหลักประกันผลงาน แต่ก็ได้รับการยกเว้นในกรณีที่มีมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นส่วนราชการเข้าเป็นคู่สัญญารับจัดทำงานวิจัยนั้น อีกทั้งภาระงานในการเจรจาต่อรองและจัดทำสัญญาวิจัยซึ่งมักจะมีข้อกำหนดที่แตกต่างไปจากสัญญาที่มหาวิทยาลัยในฐานะส่วนราชการเคยลงนาม

ผูกพันอยู่โดยปกติ เหตุผลความจำเป็นดังกล่าวทำให้จำต้องมืองค์การเฉพาะเข้ามารับผิดชอบตรวจสอบความผูกพันและความเป็นไปได้ตามเงื่อนไขของงานวิจัยก่อนลงนาม คอยติดตามการปฏิบัติงานวิจัยหรือบริหารงานวิจัยหลังจากที่ได้มีการลงนามในสัญญาวิจัยแล้ว เพื่อให้งานวิจัยที่ดำเนินการในนามของมหาวิทยาลัยสามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีในแง่การจัดหารายได้ของมหาวิทยาลัยจะกำหนดไว้โดยแจ้งชัดว่า โครงการวิจัยที่ดำเนินการในนามมหาวิทยาลัยภายใต้การบริหารจัดการของหน่วยงานกลาง จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมเป็นเงินบำรุงมหาวิทยาลัยในอัตราตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ของมหาวิทยาลัยโดยจ่ายค่าตอบแทนที่ได้รับของโครงการวิจัยแต่ละโครงการ (มหาวิทยาลัยมหิดล, 2564)

3) การดำเนินงานด้านการจัดการสัมมนาและฝึกอบรม

การจัดการสัมมนาในทางวิชาการและการฝึกอบรมระยะสั้นที่เกี่ยวข้องกับงานทางวิชาการที่มีการเรียนการสอนอยู่ในมหาวิทยาลัยเป็นกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยทุกแห่งมีการดำเนินการอยู่แล้วในลักษณะของการจัดการสัมมนาและฝึกอบรม โดยเป็นส่วนหนึ่งของรายได้ที่มาจากผู้เข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเหล่านี้ไว้เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติเดียวกันของทั้งมหาวิทยาลัย โดยได้กำหนดแนวทางสำหรับการจัดทำโครงการ การขออนุมัติโครงการและแบบแผน การกำหนดและบริหารเงินรายได้โครงการรูปแบบการจัดทำบัญชีรับของแต่ละโครงการไปจนถึงการรายงานผล และการตรวจสอบความถูกต้องในโครงการเหล่านี้ด้วยในแง่รายได้จากการจัดกิจกรรมดังกล่าว ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศของมหาวิทยาลัยในเรื่องนี้จะกำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปไว้ว่า โครงการทุกโครงการที่จัดกิจกรรมฝึกอบรมและสัมมนาทางวิชาการโดยมีการเรียกเก็บค่าสมัครจากผู้เข้าร่วม จะต้องนำเงินรายได้ในอัตราที่กำหนดไว้ในระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศของมหาวิทยาลัยทั้งหมดที่จัดเก็บได้ส่งให้แก่มหาวิทยาลัยเพื่อเป็นเงินค่าธรรมเนียมบำรุงมหาวิทยาลัยอนุญาตให้หน่วยงานที่จัดโครงการนั้น ๆ เก็บไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการและส่วนที่เหลือจากรายจ่ายก็อนุญาตให้จัดเก็บเป็นรายได้ของหน่วยงานได้ โดยไม่ต้องนำส่งให้แก่มหาวิทยาลัยและหน่วยงานเกือบทุกแห่งก็นำเงินรายได้จากการดำเนินกิจกรรมโครงการไปใช้จ่ายในด้านสวัสดิการและเป็นเงินค่าตอบแทนเพิ่มพิเศษให้แก่ อาจารย์และข้าราชการในหน่วยงานที่มีส่วนรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวนี้เอง (สำนักงานงบประมาณ, สำนักนายกรัฐมนตรี, 2561; Yego, 2016)

4) การจัดการบริการทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของมหาวิทยาลัย

การดำเนินกิจกรรมทางวิชาการที่มีความเกี่ยวข้องกับภารกิจของมหาวิทยาลัยในฐานะแหล่งความรู้ในทางวิชาการของชาติโดยตรงในที่นี้ก็คือ การดำเนินกิจกรรมของสำนักพิมพ์ โรงพิมพ์และศูนย์หนังสือของมหาวิทยาลัย การดำเนินการสนับสนุนและเสริมสร้างตำรา เอกสารการวิจัยและหนังสือประกอบการเรียนการสอน การจัดพิมพ์ตำรา หนังสือและเอกสารดังกล่าว ตลอดไปถึงการเผยแพร่ ตำราและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ อันเป็นภารกิจของหน่วยงานบริการทางวิชาการทั้งสามหน่วยนี้ ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนและเผยแพร่งานทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ตลอดจนเพื่ออำนวยความสะดวกและส่งเสริมการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยตลอดทั้งเพื่อประโยชน์ในการให้บริการแก่สังคมในวงกว้างออกไปอีกด้วยในแง่การบริหารจัดการกิจกรรมของมหาวิทยาลัยดำเนินการไปภายใต้ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ที่มหาวิทยาลัยตราขึ้น ซึ่งรับรองให้หน่วยงานมหาวิทยาลัย

เป็นหน่วยงานของมหาวิทยาลัยที่มีระบบบริหารงานที่เป็นอิสระแยกต่างหากจากระบบราชการ โดยแต่ละหน่วยงานจะมีคณะกรรมการบริหารและผู้จัดการที่คณะกรรมการบริหารรับผิดชอบในกิจการต่าง ๆ ของหน่วยงานเอง ทั้งนี้ภายใต้แนวนโยบายและการกำกับดูแลของคณะกรรมการเพื่อกำกับการบริหารงานของหน่วยงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์, 2564)

5) การจัดหาผลประโยชน์จากที่ราชพัสดุและที่ดินของมหาวิทยาลัย

โดยที่พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง เป็นกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย ดังนั้น บทบัญญัติที่เกี่ยวกับอำนาจในการจัดหาผลประโยชน์จากที่ราชพัสดุที่มหาวิทยาลัยครอบครองอยู่ จึงปรากฏแนวทางที่ค่อนข้างชัดเจนเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการและจัดหารายได้ของมหาวิทยาลัยจากที่ดินดังกล่าวอยู่ในขณะนี้ เพื่อรองรับอำนาจตามกฎหมายในการจัดหาผลประโยชน์จากที่ราชพัสดุที่มหาวิทยาลัยครอบครองดูแลอยู่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจึงได้ตราระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศของ มหาวิทยาลัยเพื่อวางหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหารายได้ และผลประโยชน์จากที่ดินดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งนี้โดยไม่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดขึ้นตามพระราชบัญญัติราชพัสดุ พ.ศ. 2518 ซึ่งกรมธนารักษ์ได้กำหนดไว้สำหรับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุโดยทั่วไปแต่อย่างไร โดยรายได้ที่เกิดจากการหาผลประโยชน์จากที่ราชพัสดุที่มหาวิทยาลัยครอบครองดูแลและใช้ประโยชน์นี้ ถือเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัยโดยตรงโดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง สำหรับกรณีที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำลังดำเนินการให้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เสนอการแก้ไขพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิและการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุให้มีความชัดเจนขึ้นนั้น แนวทางการดำเนินการดังกล่าวไม่ได้เป็นแนวทางใหม่สำหรับมหาวิทยาลัยทุกแห่งซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งที่เอื้ออำนวยและให้มีการตีความอำนาจในการจัดหาผลประโยชน์ในที่ราชพัสดุของมหาวิทยาลัยในลักษณะที่เปิดกว้างดังกล่าวมาเป็นเวลานานก่อนหน้านั้นแล้ว การเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยไปยังทบวงมหาวิทยาลัยพร้อม ๆ กับมหาวิทยาลัยอื่นที่ได้ดำเนินการไปในช่วงกลางปี พ.ศ. 2540 นี้ จึงเป็นเพียงการยืนยันความถูกต้องของการปฏิบัติเดิมและเพิ่มความชัดเจนขึ้นเกี่ยวกับสิทธิของมหาวิทยาลัยในที่ดิน ที่ได้รับบริจาคหรือซื้อมาด้วยเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยที่ให้ถือว่าเป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยโดยไม่ต้องตกเป็นที่ราชพัสดุเท่านั้น

การจัดหารายได้ของมหาวิทยาลัยทั้งห้าแนวทางที่ได้นำเสนอมานี้ เป็นการดำเนินการที่ได้รับเริ่มปฏิบัติมาแล้วในมหาวิทยาลัยและเป็นการจัดหารายได้ที่มีสัดส่วนสำคัญอย่างยิ่ง อันเป็นจากรายได้พิเศษของมหาวิทยาลัย และน่าจะครอบคลุมการดำเนินกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่มีลักษณะแตกต่างกันค่อนข้างครบถ้วน (สำนักงบประมาณ, สำนักนายกรัฐมนตรี, 2561)

แนวทางการสร้างรายได้ของคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลในอนาคต

คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ควรมีกระบวนการสร้างรายได้โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการด้วยการสร้างคุณค่า ส่งเสริมให้การดำเนินพันธกิจของมหาวิทยาลัยเกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และ สร้างเสริมการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในระดับประเทศและระดับโลกขับเคลื่อนการปฏิรูปให้ตรงกับศตวรรษที่ 21 ที่มีคุณค่าให้แก่สังคม และผลิตผลงานที่ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพื่อตอบสนองนโยบายการพัฒนาให้ก้าวสู่โมเดล “ประเทศไทย 4.0” ที่มุ่งมั่นปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและสนับสนุนการเปลี่ยนจากการเพิ่มมูลค่าไปสู่การสร้างมูลค่าที่ต้องมีการปฏิรูปอย่างเป็นระบบด้วยกลไกสำคัญในการสร้างและยกระดับผลิตภาพโดยที่บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

กลไกการขับเคลื่อนที่ยั่งยืน มีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้จากการดำเนินงาน มาจากนวัตกรรม การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมและการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา และการวิจัยพัฒนาในระดับสากลยกระดับผลงานวิจัยเข้าสู่กระบวนการเชิงพาณิชย์ การถ่ายวิทยากรไปสู่ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมจัดการเรียนการสอน มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้มีความคิดสร้างสรรค์ คิดค้นนวัตกรรมในการพัฒนาธุรกิจใหม่ แต่ยังคงพึ่งพารายได้จากงบประมาณให้เข้ามาสนับสนุนจากภาครัฐเป็นหลักโดยบูรณาการแนวคิดเชิงธุรกิจให้เป็นแรงกระตุ้นในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ขยายพันธกิจและปรัชญาศาสตร์ใหม่ ให้ความสำคัญกับการนำกระบวนการที่ค้นพบในการทำธุรกิจของภาคเอกชนมาบูรณาการร่วมกับพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยสร้างผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ นำทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัย ถ่ายทอดสู่กระบวนการเชิงพาณิชย์ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาครัฐและภาคธุรกิจอุตสาหกรรมเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกันในการสร้างรายได้สนับสนุนส่งเสริมต่อการบรรลุพันธกิจของมหาวิทยาลัยมหิดลในอนาคต

การสร้างรายได้ของคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ต้องพัฒนากระบวนการบริหารงานในรูปแบบใหม่ที่ขยายขอบเขตจากการสอนและการวิจัยไปสู่แนวคิดการดำเนินงานด้วยคุณค่าในเชิงประกอบการ มาใช้เป็นศักยภาพในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัยมหิดลได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างรายได้ให้เพิ่มขึ้นเป็นกลไกที่สำคัญในการสร้างรายได้ที่ยั่งยืน การบริหารจัดการในอดีตที่มีความล้มเหลวเกิดจากการบริหารจัดการรูปแบบมหาวิทยาลัยดั้งเดิม ที่พึ่งพาการสนับสนุนจากภาครัฐเป็นหลักหากสามารถสร้างรายได้และส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์การจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการกับการวิจัยให้ตรงกับสถานการณ์และปัญหาที่เกิดขึ้น ในเศรษฐกิจและสังคม นอกเหนือจากการผลิตบัณฑิตแล้วควรขยายสู่ผลลัพธ์ใหม่ในการสร้างรายได้ พัฒนาธุรกิจใหม่ร่วมกับภาคธุรกิจอุตสาหกรรมให้เป็นปัจจัยสำคัญโดยอาศัยความร่วมมือกับพันธมิตร ภายในและภายนอก

การพัฒนาคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ในการสร้างรายได้จากการดำเนินงานทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาคและระดับโลกด้วยแนวคิดและสร้างแรงจูงใจในการบริหารปรับเปลี่ยนจุดแข็งให้มีประสิทธิภาพและสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นการสร้างรายได้เหมือนภาคเอกชนฝ่ายบริหารควรมีการถ่ายทอด สื่อสาร นโยบายและแผนงานพัฒนาแนวคิดนี้ไปยังบุคลากรทุกคนอย่างต่อเนื่อง มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ไปยังภาคส่วนต่าง ๆ

ภายนอกมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง มีการแสวงหาและพัฒนาอาจารย์ นักวิจัย และบุคลากรให้มีสมรรถนะและประสบการณ์ ที่ตรงกับทิศทางการสร้างรายได้ในอนาคต ความรู้ในเชิงลึกและกว้างของศาสตร์สาขาวิชาและเชิงบูรณาการระหว่างศาสตร์สาขาวิชา กระบวนการคิด แบบภาคเอกชน ความเข้าใจด้านเทคโนโลยีนวัตกรรม จัดเตรียมงบประมาณ งบลงทุน และจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมจากการพัฒนาสิ่งทีก่อให้เกิดรายได้เหมือนภาคเอกชน มีการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมการลงทุนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเฉพาะในเรื่องสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรเชิงนวัตกรรมที่เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงเพื่อกระตุ้นส่งเสริมกระบวนการพัฒนาบัณฑิตและองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรมร่วมกัน

ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยนำแนวคิดของภาคเอกชน เข้ามำกำหนดให้ทักษะและคุณลักษณะหรือผลลัพธ์ ที่จำเป็นของบัณฑิต จัดหลักสูตร รายวิชาที่มีเป้าหมายแบบภาคเอกชน และหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภาคธุรกิจอุตสาหกรรมและผู้มีประสบการณ์ด้านการประกอบการให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการสอน เตรียมความพร้อมในการสนับสนุน โครงการ/กิจกรรมให้แก่บุคลากรทุกคน การพัฒนานวัตกรรมการประกอบการเพื่อสร้างรายได้จากการดำเนินงาน เช่น การสัมมนา อบรม ค่า ประกวต แข่งขัน การบ่มเพาะและสร้างธุรกิจให้แก่คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์เพื่อแปลงความคิดไปสู่สิ่งที่เป็นจริง สร้างต้นแบบของนวัตกรรมต้นแบบสู่ ผลิตภัณฑ์และบริการ ขยายสู่เชิงธุรกิจส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้กับภาคธุรกิจคุ้มครองสิทธิด้านทรัพย์สินทางปัญญา การให้คำปรึกษาในการประกอบธุรกิจ ประดิษฐ์กรรมต้นแบบงานสร้างสรรค์อย่างเหมาะสม สร้างเครือข่ายสังคมเพื่อเป็นศูนย์กลางการสื่อสาร ประสานงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาภาคเอกชนและธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ สร้างความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม ภาครัฐและหน่วยงานภายนอกในระดับชาติ และนานาชาติ ร่วมกันสร้างรายได้จากการดำเนินงาน บูรณาการกิจกรรมการวิจัยร่วมกับกิจกรรมของภาคธุรกิจอุตสาหกรรม ภาครัฐ และภาคส่วนอื่นๆ เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีสมรรถนะและศักยภาพเหมาะสมกับการสร้างรายได้ตามความเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันและอนาคตมีความรู้ในเชิงลึก และกว้าง มีทักษะการคิดแบบภาคเอกชน มีทักษะ การคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ กล้าเสี่ยง มุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนแปลงความคิดไปสู่สิ่งที่เป็นจริง ที่มีประโยชน์ทางเศรษฐกิจและต่อยอดสู่เชิงพาณิชย์ได้

บทสรุป

แนวทางการสร้างรายได้ในการพัฒนาแหล่งรายได้จากการดำเนินงาน

การสร้างรายได้จากการดำเนินงานของคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดลควรมุ่งสร้างผลผลิตและผลลัพธ์ ที่มีผลทางเศรษฐกิจ ทั้งในระดับชาติจนถึงระดับโลกตาม วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่ต้องการให้เป็นฐานของการพัฒนาภาคการผลิตเสริมสร้างให้เป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาาระดับภูมิภาคจากความโดดเด่นในด้านการวิจัยและวิชาการ และคุณภาพในการพัฒนาบัณฑิตต้องให้ความสำคัญกับการนำคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์มุ่งความเป็นนานาชาติสามารถสะท้อนความสำเร็จของมหาวิทยาลัย สังคม และเศรษฐกิจองค์ประกอบสำคัญของการสร้างรายได้ ได้แก่ โครงสร้างของมหาวิทยาลัย ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางการเงิน ยุทธศาสตร์ของคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ และความร่วมมือจากภายนอกเพราะส่งผลให้

คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์สามารถดำเนินการสร้างรายได้โดยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตรงกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันและอนาคต ต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้ ต้องยกระดับคุณภาพมาตรฐาน ที่ตอบสนองต่อการพัฒนาทั้งอุตสาหกรรมและระบบนวัตกรรม พัฒนาศักยภาพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยให้มีการสร้างรายได้จากการดำเนินงานประสบความสำเร็จตามจุดแข็งและความพร้อม ที่ส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ

การสร้างรายได้จำแนกตามประเภทของรายได้จากผลการวิเคราะห์แนวทางการสร้างรายได้ในการพัฒนา แหล่งรายได้จากการดำเนินงานของคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลพบว่าแนวโน้ม การสร้างรายได้ของคณะฯ มีแนวโน้มที่มีความผันผวนขึ้นลงไม่แน่นอน ในการพัฒนาแนวทางการสร้างรายได้ ในการพัฒนาแหล่งรายได้จากการดำเนินงานในอนาคต มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรนำแนวทางการวางแผนสร้างรายได้มาจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนาให้สามารถสร้างกิจกรรมการพัฒนาทุกประเภท รวมถึงการลงทุนในสินทรัพย์ ที่จะช่วยให้เกิดรายได้อย่างเป็นรูปธรรมและวางแผนติดตามกำกับความสำเร็จโดยวิเคราะห์ผ่านตัวชี้วัด ผลการดำเนินงานที่มีความชัดเจนเห็นถึงทิศทาง

2. ควรพัฒนาแหล่งรายได้จากการดำเนินงานครอบคลุมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยกำหนดชุมชนหลักที่สำคัญในการให้บริการทางวิชาการที่พัฒนาจากการเรียนการสอนและนำไปประยุกต์ สร้างโครงการให้บริการทางวิชาการ ได้มีคุณภาพการบริการดีเหมาะสมอย่างคุ้มค่าสำหรับผู้เข้ามาใช้บริการ

3. การจัดการศึกษาควรพัฒนาการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและ สภาพการจ้างงานในอนาคต รวมทั้งการบริหารจัดการภายในเพื่อรองรับจำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการทางการศึกษา

4. การให้บริการวิชาการควรพัฒนาการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ มีการหาสาเหตุที่ทำให้รายได้ลดลงอย่างต่อเนื่องและหาแนวทางแก้ไข ซึ่งสาเหตุหลักอาจมาจากสภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ส่งผลกระทบต่อมาถึง ในการดำเนินการภายหลังวิกฤติเหล่านี้ ผ่านพ้นไปแล้ว จึงต้องมีการปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจดีขึ้นหรือฟื้นตัวตามลำดับ

5. งานวิจัยควรหาทางให้ทุกอย่างคืนกลับสู่สถานะเดิมก่อนช่วงเกิดวิกฤติให้เร็วที่สุด โดยอาจต้องมีการจัดกิจกรรมส่งเสริม การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ เพื่อจูงใจผู้ใช้บริการให้กลับมาและให้ผู้ที่ยังไม่เคยใช้บริการ เข้ามามากขึ้น

6. การลงทุนควรมีการตัดสินใจลงทุนในส่วนที่ทำให้เกิดรายได้คุ้มค่ากับการลงทุนมากที่สุด เพราะอาจมี ทางเลือกเป็นจำนวนมาก ในช่วงเศรษฐกิจฟื้นตัวและการเมืองหลังการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2566 รัฐบาลมีเสถียรภาพมากขึ้น

7. การบริหารสินทรัพย์ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและดำเนินการให้มีรายได้มากขึ้นหลังผ่านวิกฤติ โดยคาดว่าเศรษฐกิจโดยรวมจะเริ่มฟื้นตัวหลังปี พ.ศ. 2567 ดังนั้นในการวางแผนระยะยาวจึงควรเริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2566 ด้วยการพิจารณาอย่างรอบคอบ เพราะยังคงมีความเสี่ยงเป็นอย่างมาก

การวิเคราะห์การเงินเป็นการวัดความสัมพันธ์ตามสถานการณ์ในปัจจุบันและแนวโน้มที่ผ่านมาในอดีต เมื่อนำมาพิจารณาประกอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ แล้วจะสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้ เช่น รายได้จากการจัดการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาด้วยการส่งเสริม สนับสนุนในด้านความพร้อมทั้งในส่วนของบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ เพื่อจูงใจให้มีผู้เข้ามาสมัครเรียนมากขึ้น ส่วนรายได้จากการให้บริการวิชาการในการจัดฝึกอบรม สัมมนา ประชุม อบรม การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ให้มากขึ้นภายหลังภาวะวิกฤติผ่านพ้นไปแล้ว สร้างและพัฒนาหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการและสอดคล้องกับปัจจุบันเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และเทคโนโลยีหลังวิกฤติโรคระบาดร้ายแรงโควิด-19 แนวโน้มในอนาคต จึงจะทำให้การสร้างรายได้จากการดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

พัฒนารายได้จากการบริการศึกษา/วิจัย/สำรวจ ลักษณะเป็นโครงการให้เพิ่มมากขึ้นเพราะการขยายตลาด ในส่วนนี้ยังทำได้อีกมากและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ควรให้ความสำคัญกับการจัดการรายได้จากการบริการเครื่องมือวิทย์/อุปกรณ์การศึกษาให้มากขึ้น ถึงแม้จะมีจำนวนที่ไม่มากนัก แต่ก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการสนับสนุนการจัดการศึกษา และบริการทางวิชาการและเร่งแก้ไขปัญหาและการดำเนินการในการจัดการรายได้จากบริการวิชาการอื่นที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสาเหตุหลักมาจากหลายวิกฤติการณ์ในช่วงที่ผ่านมาและการมีคู่แข่งมากขึ้น ในการกระจายอำนาจทางการคลังเป็นกลยุทธ์หนึ่งในหลาย ๆ ด้านทางการคลังที่สำคัญที่สุด รายได้จากการวิจัย การลงทุน การบริหารสินทรัพย์ ค่าเช่า ค่าบำรุงอาคาร สถานที่ มีแนวทางการสร้างรายได้ในการพัฒนาแหล่งรายได้จากการดำเนินงานที่ควรมีการบริหารจัดการให้มีการกระจายไปอย่างสมดุลในแต่ละปีและควรทำให้มีจำนวนมากขึ้นด้วย กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการใดกิจการหนึ่งจากงบการเงินของกิจการนั้น ๆ พร้อมทั้งนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาประกอบการตัดสินใจต่อไป สำหรับ แนวทางการสร้างรายได้ในการพัฒนาแหล่งรายได้จากการดำเนินงานควรมีการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ผลงานและการสร้างภาพลักษณ์ของคณะฯ ให้ดีขึ้น เพราะจะมีผลต่อรายได้จากการรับบริจาคที่จะมากขึ้นไปด้วย และควรให้ความสำคัญกับการจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร เพื่อให้ได้ราคามากที่สุด ซึ่งจะเป็นการสร้างรายได้เป็นอย่างดี

รวมทั้งค่าธรรมเนียมและบริการวิชาการ รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการลงทุน ร่วมลงทุนจากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย รายได้จากการให้เช่าที่ดิน ที่ราชพัสดุรายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการลงทุน ร่วมลงทุนจากทรัพย์สิน การขายนวัตกรรม ทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัยการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่จัดลิขสิทธิ์ให้กับภาคเอกชนการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะความสามารถในการหารายได้ในด้านที่รับผิดชอบเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นควรปรับปรุงระเบียบในการหารายได้เพิ่มเติมจากราชบัณฑิตมหาวิทยาลัยและ กิจกรรมหารายได้ที่เกิดผลจริง ใช้การวิจัยตลาดและการใช้ทุนจากทรัพย์สินทุกประเภทในการสร้างนวัตกรรม สร้างรายได้จัดตั้งคณะกรรมการในการปฏิบัติตามนโยบายในการสร้างรายได้จากการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่

การสร้างรายได้จากการดำเนินงานของคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล จากการวิเคราะห์รายได้จำแนกตามประเภทของรายได้ ของคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล และวิเคราะห์แนวโน้มการสร้างรายได้จากการดำเนินงานจำแนก ตามประเภทของรายได้เพื่อนำมาปรับปรุง ระเบียบแนวทางการหารายได้เพิ่มเติมจากพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยและกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลจริง ใช้ในการหารายได้และกำหนดเป็นความท้าทาย หากผู้ที่ได้จะมอบรางวัลตอบแทนพร้อมเกียรติบัตรเป็น ผลงานที่ใช้ในการขอตำแหน่งที่สูงขึ้นไป เช่น การสร้างนวัตกรรมสร้างรายได้แนวทางในการพัฒนาบุคลากร มาทำการกำหนดนโยบายทิศทางติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน อย่างต่อเนื่องเพื่อให้การพัฒนาเป็นระบบ การสร้างรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการเสริมสร้างแรงจูงใจในการหารายได้เพื่อให้เกิดความกระตือรือร้น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรด้วยกันเพื่อเพิ่มทักษะความรู้ประกอบการทำงานของบุคลากรให้มีความสะดวก รวดเร็ว เป็นระบบ จัดทำเป็นฐานข้อมูลที่ชัดเจน พร้อมต่อการเรียกใช้งานอยู่เสมอ ในการหารายได้เข้า มหาวิทยาลัยให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์. (2564). รายงานปี พ.ศ. 2564. นครปฐม: คณะสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- นารีรัตน์ คมคาย. (2560). การเบิกจ่ายงบประมาณกับมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ: กรณีศึกษา กรมการค้าต่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ บัญชีมหาบัณฑิต สาขาบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2564). รายงานปี พ.ศ. 2564. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- _____. (2565). รายงานการประเมินตนเองคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2551). เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารราชการไทย หน่วยที่ 13 การบริหารการคลัง งบประมาณ และพัสดุในราชการไทย. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สำนักงานงบประมาณ, สำนักนายกรัฐมนตรี. (2564). เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2564 เล่มที่ 3 (4) หน้าที่ 179- 222. ค้นจาก <http://bbstore.bb.go.th/>
- สำนักงานงบประมาณ, สำนักนายกรัฐมนตรี. (2561). พระราชบัญญัติ วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561. ค้นจาก <http://www.bb.go.th/topicdetail.php?id=5649&mid=791&catID=0>
- สงกาล บุตน์. (2561). ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาศักยภาพทางด้าน งบประมาณและการคลังของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ สาขา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ
- Afiye, A. (2015). Sustainable Factor of Higher Education Institutions: Why Investment Portfolio Matters Most. *Journal of Business Management and Economics*, 3, 16-22.

- Kalomo, C. and Chama-Chiliba, C. (2022). Assessing the Internal Financial Capacity of The University of Zambia for Financial Sustainability. *Open Journal of Business and Management*, 2022, 10, 2115-2126
- Mahmud, A., Susilowati, N. Anisykurlillah, I. and Sari, P. N. (2023). Increasing Income Generation: The Role of Staff Participation and Awareness. *Int. J. Financial Stud.* 2023, 11, 25, pp.1-17.
- Mgaiwa, S. J. (2018). The Paradox of Financing Public Higher Education in Tanzania and The Fate of Quality Education: The Experience of Selected Universities. *SAGE Open*, 8, 1-16.
- Murage, S. M., and Onyuma, S. O. (2015). Analysis of Financial Performance of Income Generating Activities in Public Higher Learning Institutions: Experience from Egerton University, Kenya. *Research Journal of Finance and Accounting*, 6, 247-254.
- Yego, H. C. J. (2016). Challenges Facing Higher Education in Management of Privately Sponsored Student Programs PSSP in Kenya. *British Journal of Education*, 4, 52-62